

ZAKLJUČNO POROČILO
O REZULTATIH OPRAVLJENEGA RAZISKOVALNEGA DELA
NA PROJEKTU V OKVIRU CILJNEGA RAZISKOVALNEGA
PROGRAMA (CRP) »KONKURENČNOST SLOVENIJE 2006 – 2013«

I. Predstavitev osnovnih podatkov raziskovalnega projekta

1. Naziv težišča v okviru CRP:

2. Šifra projekta:

V5-0257

3. Naslov projekta:

Zagotavljanje navzočnosti strank in drugih udeležencev v sodnih postopkih

3. Naslov projekta

3.1. Naslov projekta v slovenskem jeziku:

Zagotavljanje navzočnosti strank in drugih udeležencev v sodnih postopkih

3.2. Naslov projekta v angleškem jeziku:

Ensuring presence of parties and other participants in court proceedings

4. Ključne besede projekta

4.1. Ključne besede projekta v slovenskem jeziku:

zagotavljanje navzočnosti, sodišče, sodni zaostanki, kazenski postopek, postopek o prekrških, pravdni postopek, upravni spor

4.2. Ključne besede projekta v angleškem jeziku:

Ensuring presence, court, court backlogs, criminal proceedings, minor offence proceedings, civil proceedings, judicial review of administrative acts

5. Naziv nosilne raziskovalne organizacije:

Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani

5.1. Seznam sodelujočih raziskovalnih organizacij (RO):

ARRS in Ministrstvo za pravosodje

6. Sofinancer/sofinancerji:

7. Šifra ter ime in priimek vodje projekta:

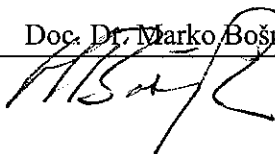
16390

Marko Bošnjak

Datum: 30. 9. 2007

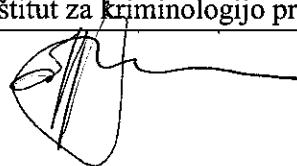
Podpis vodje projekta:

Doc. Dr. Marko Bošnjak

Podpis in žig izvajalca:

Inštitut za kriminologijo pri PF

II. Vsebinska struktura zaključnega poročila o rezultatih raziskovalnega projekta v okviru CRP

1. Cilji projekta:

1.1. Ali so bili cilji projekta doseženi?

☐ a) v celoti

☒ b) delno

☐ c) ne

Če b) in c), je potrebna utemeljitev.

Ob predlogu projekta je izvajalec predlagal dvoletni projekt v prepričanju, da bi takšno trajanje zagotavljalo ustrezno kakovostno izvedbo. ARRS in Ministrstvo za pravosodje sta se v tisti fazi odločila odobriti enoletni projekt ter hkrati razširiti obseg projekta s problematike zagotavljanja navzočnosti v kazenskem postopku na vse sodne postopke. Izvajalec projekt ves čas vodi z visoko stopnjo intenzivnosti z namenom, da bi zadostil interesom naročnika. Spričo obsega interesa naročnika, obsega raziskovalnega gradiva in obsega problematike v kazenskih postopkih, ki sta se nakazala tekom raziskave, ter kooperativnosti Vrhovnega sodišča in ostalih sodišč, se jasno nakazuje, da je projekt presegel obseg manjše, enoletne raziskave. Nastali položaj je izvajalec predstavil glavnemu interesentu, Ministrstvu za pravosodje, rezultat te predstavitve pa je odločitev naročnika o podaljšanju raziskave. Podaljšanje raziskave se bo predvidoma izvedlo v okviru novega razpisa. Ker oba dela raziskave tvorita neločljivo celoto, bi bilo v tej fazi naravno predložiti delno poročilo, iz formalnih razlogov pa se vlaga končno poročilo.

Izvajalec je prepričan, da bi podaljšanje raziskave omogočilo:

- pregled empiričnega gradiva z Okrajnega in Okrožnega sodišča v Ljubljani kot dveh največjih prvostopenjskih sodišč s specifično problematiko glede zagotavljanja navzočnosti;

- kvalitetnejšo in obsežnejšo statistično analizo zbranih podatkov;

- kvalitetnejšo interpretacijo tako opravljene analize;

- ustreznejše, širše in bolj podkrepljeno oblikovanje predlogov de lege lata in de lege ferenda;

- izvedbo t.i. case studies v najbolj indikativnih primerih.

Posebej poudarjamo, da dejstvo, da projekt še ni zaključen in da predlagamo njegovo podaljšanje, ni posledica inertnosti raziskovalcev, nekooperativnosti sodišč ali kakšnih objektivnih razlogov, temveč ravno nasprotno. Pričakujemo, da bo podaljšanje programa za eno leto omogočilo zgoraj navedena opravila in s tem korektno izvedbo (kot sedaj kaže) najobsežnejšega empiričnega projekta o delovanju slovenskega pravosodja. Obenem smo prepričani, da interesenti za izsledke raziskave z njenim morebitnim podaljšanjem ne bodo utrpeli nikakršne škode, saj se prvi predlog spremembe kazenske procesne zakonodaje že pripravlja in bomo glede dela, ki se nanaša na zagotavljanje navzočnosti, ključni raziskovalci sodelovali z Ministrstvom za pravosodje. Druge procesnopravne spremembe, ki bi temeljile na tej raziskavi, se po naši informaciji ne pripravljajo niti v tem niti v začetku prihodnjega leta. Vse spremembe, ki bi v bodoče morebiti temeljile na tej raziskavi, pa bodo ob morebitnem podaljšanju še toliko kvalitetnejše in bolj utemeljene. Podaljšanje projekta tako ne utemeljuje le raziskovalni, temveč tudi nacionalni interes. Glede na vse povedano menimo, da je podaljšanje projekta utemeljeno.

1.2. Ali so se cilji projekta med raziskavo spremenili?

☒ a) da

☐ b) ne

Če so se, je potrebna utemeljitev:

Kot izhaja iz točke 1.1. tega poročila, so se cilji spremenili v toliko, da je izvajalec ugotovil širše možnosti za raziskovanje dela organov pravosodja, da je jasno izrazil svojo ambicijo za izkoriščanje teh možnosti in razloge za to, pri čemer se te širše možnosti in ambicije skladajo z interesi naročnika. Smer spremembe ciljev in podrobnejši razlogi za to so razvidni iz točke 1.1. tega poročila.

2. Vsebinsko poročilo o realizaciji predloženega programa dela¹:

Vse od pridobitve raziskave dalje na IK izvajamo navedeno raziskavo z visoko stopnjo intenzivnosti. Tako smo do danes:

- oblikovali tri povezane raziskovalne skupine in sicer skupino za kazenski postopek s podskupino za postopek o prekrških, skupino za civilne postopke ter skupino za upravni spor, pri čemer smo morali za področje civilnih postopkov in upravnega spora pritegniti zunanje strokovnjake s Pravne fakultete v Ljubljani in z Upravnega sodišča v Ljubljani, za statistične analize pa strokovnjaka s Fakultete za matematiko in fiziko, v vse skupine pa smo poleg tega vključili veliko število zunanjih sodelavcev, tako da vse skupine skupaj zdaj štejejo prek 20 članov;
- opravili študij potrebne literature;
- na podlagi teoretičnih študij in rezultatov dosedanjih empiričnih študij razvili vprašalnike za analizo spisov v kazenskih, prekrškovnih in pravnih zadevah ter vprašalnik za področje upravnega spora;
- oblikovali reprezentativne vzorce spisov, navezali stike s sodišči in pridobili ustrezna dovoljenja za pregled spisov;
- fizično pridobili spise, ki sodijo v reprezentativne vzorce;
- pregledali okoli 800 kazenskih spisov (za pregled so ostali še spisi z Okrajnega in Okrožnega sodišča v Ljubljani) ter vse pravdne in prekrškovne spise ter spise s področja upravnega spora;
- pripravili računalniški program za vnašanje in analizo podatkov za področje kazenskega in pravnega postopka ter postopka o prekrških, hkrati pa ugotovili, da za področje upravnega spora to ne bo potrebno;
- vnesli vse zbrane podatke v računalniške programe;
- pripravili navodila za prvo stopnjo statistične analize podatkov za kazenski postopek in postopek o prekrških;
- izvedli celotno prvo stopnjo statistične analize za postopek o prekrških in del analize za kazenski postopek;
- pričeli z obdelavo teoretičnih gradiv (primerjalnih in drugih), ki bodo prav tako sestavljala del zaključnega elaborata.

¹ Potrebno je napisati vsebinsko raziskovalno poročilo, kjer mora biti na kratko predstavljen program dela z raziskovalno hipotezo in metodološko-teoretičen opis raziskovanja pri njenem preverjanju ali zavračanju vključno s pridobljenimi rezultati projekta.

3. Izkoriščanje dobljenih rezultatov:

3.1. Kakšen je potencialni pomen² rezultatov vašega raziskovalnega projekta za:

- ☒ a) odkritje novih znanstvenih spoznanj;
- ☒ b) izpopolnitev oziroma razširitev metodološkega instrumentarija;
- ☒ c) razvoj svojega temeljnega raziskovanja;
- ☒ d) razvoj drugih temeljnih znanosti;
- ☐ e) razvoj novih tehnologij in drugih razvojnih raziskav.

3.2. Označite s katerimi družbeno-ekonomskimi cilji (po metodologiji OECD-ja) sovpadajo rezultati vašega raziskovalnega projekta:

- ☐ a) razvoj kmetijstva, gozdarstva in ribolova - Vključuje RR, ki je v osnovi namenjen razvoju in podpori teh dejavnosti;
- ☐ b) pospeševanje industrijskega razvoja - vključuje RR, ki v osnovi podpira razvoj industrije, vključno s proizvodnjo, gradbeništvo, prodajo na debelo in drobno, restavracijami in hoteli, bančništvom, zavarovalnicami in drugimi gospodarskimi dejavnostmi;
- ☐ c) proizvodnja in racionalna izraba energije - vključuje RR-dejavnosti, ki so v funkciji dobave, proizvodnje, hranjenja in distribucije vseh oblik energije. V to skupino je treba vključiti tudi RR vodnih virov in nuklearne energije;
- ☐ d) razvoj infrastrukture - Ta skupina vključuje dve podskupini:
  - transport in telekomunikacije - Vključen je RR, ki je usmerjen v izboljšavo in povečanje varnosti prometnih sistemov, vključno z varnostjo v prometu;
  - prostorsko planiranje mest in podeželja - Vključen je RR, ki se nanaša na skupno načrtovanje mest in podeželja, boljše pogoje bivanja in izboljšave v okolju;
- ☐ e) nadzor in skrb za okolje - Vključuje RR, ki je usmerjen v ohranjanje fizičnega okolja. Zajema onesnaževanje zraka, voda, zemlje in spodnjih slojev, onesnaženje zaradi hrupa, odlaganja trdnih odpadkov in sevanja. Razdeljen je v dve skupini:
- ☐ f) zdravstveno varstvo (z izjemo onesnaževanja) - Vključuje RR - programe, ki so usmerjeni v varstvo in izboljšanje človekovega zdravja;
- ☒ g) družbeni razvoj in storitve - Vključuje RR, ki se nanaša na družbene in kulturne probleme;
- ☒ h) splošni napredek znanja - Ta skupina zajema RR, ki prispeva k splošnemu napredku znanja in ga ne moremo pripisati določenim ciljem;
- ☐ i) obramba - Vključuje RR, ki se v osnovi izvaja v vojaške namene, ne glede na njegovo vsebino, ali na možnost posredne civilne uporabe. Vključuje tudi varstvo (obrambo) pred naravnimi nesrečami.

---

² Označite lahko več odgovorov.

3.3. Kateri so **neposredni rezultati** vašega raziskovalnega projekta glede na zgoraj označen potencialni pomen in razvojne cilje?

Raziskovalna skupina je:

- oblikovala in razvila znanstveni instrumentarij za preučevanje različnih dejstev in dejavnikov, ki po hipotezi raziskovalne skupine in njenih podskupin vplivajo na zagotavljanje navzočnosti strank in drugih udeležencev v sodnih postopkih;
- s študijem spisov smo pridobili pomembne podatke o značilnosti strank in drugih udeležencev v sodnih postopkih, o njihovih razpolaganjih v teh postopkih in o različnih drugih dejstvih, iz katerih je razviden potek sodnih postopkov v Sloveniji;
- s tovrstnimi podatki se bogati baza znanja predvsem na področjih kazenskega procesnega prava in kriminologije, deloma pa tudi na področju kazenskega materialnega prava, prava o prekrških, civilnega procesnega prava in upravnega procesnega prava s poudarkom na upravnem sporu;
- vse navedeno znanje je neposredna podlaga za izboljšanje poteka vseh sodnih postopkov s poudarkom na kazenskem postopku – podrobneje o tem glej točko 3.4. tega poročila.

3.4. Kakšni so lahko **dolgoročni rezultati** vašega raziskovalnega projekta glede na zgoraj označen potencialni pomen in razvojne cilje?

Dolgoročni rezultati glede na označeni potencialni znanstveno-raziskovalni pomen so lahko predvsem naslednji:

- uporaba z raziskavo razvite metodologije pri bodočih empiričnih študijah;
- uporaba ugotovitev pri razumevanju različnih procesov in pojavov v kazenskem pravosodju, pa tudi v drugih sodnih postopkih.

Dolgoročni rezultati glede na označene razvojne cilje so lahko predvsem naslednji:

- prispevati h konceptualni in morebitnim parcialnim zakonodajnim spremembam zakona o kazenskem postopku ter zakonodaje, ki ureja organizacijo in poslovanje sodišč in drugih organov kazenskega pravosodja;
- prispevati k boljšemu (bolj pravilnemu in k bolj učinkovitemu) delovanju pravosodja v okviru obstoječe zakonodaje;
- prispevati k boljšemu družbenemu vpogledu v delovanje pravosodja;
- krepiti avtoriteto pravosodja;
- zmanjševati sodne zaostanke;
- glede na gornje alineje, prispevati k utrditvi legitimnosti in družbenega zaupanja v kazensko pravosodje.

3.5. Kje obstaja verjetnost, da bodo vaša znanstvena spoznanja deležna zaznavnega odziva?

- ☒ a) v domačih znanstvenih krogih;
- ☒ b) v mednarodnih znanstvenih krogih;
- ☒ c) pri domačih uporabnikih;
- ☐ d) pri mednarodnih uporabnikih.

3.6. Kdo (poleg sofinancerjev) že izraža interes po vaših spoznanjih oziroma rezultatih?

Interes so izrazili na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije, na nekaterih prvostopenjskih sodiščih (spoznanja raziskave bodo predvidoma izboljšala zagotavljanje navzočnosti strank in drugih udeležencev v sodnih postopkih) ter v tujih raziskovalnih krogih (npr. na pravkar končani letni konferenci Evropskega združenja za kriminologijo v Bologni).

3.7. Število diplomantov, magistrstov in doktorjev, ki so zaključili študij z vključenostjo v raziskovalni projekt?

V raziskovalni projekt je vključeno nekaj dodiplomskih študentov, magistrandov in doktorandov, ki bodo svoje delo na raziskavi deloma ali v celoti vključili v zaključno nalogo svojega študija. Tako bo del zaključnega elaborata tvorila diplomska naloga študentke, ki preučuje zagotavljanje navzočnosti v postopku o prekrških. Zbrana gradiva in rezultate bosta pri doktorskih disertacijah uporabila tudi doktoranda Polona Mozetič in Primož Gorkič. Pričakovati je, da bodo tudi nekateri drugi pri zaključnih nalogah svojega študija uporabili spoznanja iz raziskave. Noben izmed sodelavcev študija v času trajanja raziskave še ni zaključil, saj je njihov študij še odprt in roki za nikogar izmed sodelavcev še niso potekli.

4. Sodelovanje z tujimi partnerji:

4.1. Navedite število in obliko formalnega raziskovalnega sodelovanja s tujimi raziskovalnimi institucijami.

V okviru obstoječe raziskave smo nekatere tuje raziskovalne institucije in raziskovalce, s katerimi je Inštitut za kriminologijo dobro povezan, neformalno obvestili o tekočem projektu, pri čemer je bilo večje zanimanje tujih raziskovalcev izraženo predvsem na nedavni letni konferenci Evropskega združenja za kriminologijo v Bologni. Glede na kratke roke za izvedbo projekta in vezanost projekta na slovenski pravni red (brez komparativne perspektive) Inštitut ni iskal formalnega partnerstva v tujini za izvedbo takšne raziskave. Pričakovati pa je, da bo Inštitut spričo te in predhodnih podobnih raziskav v bodoče formalno raziskovalno sodeloval s tujimi raziskovalnimi institucijami pri preučevanju delovanja kazenskega pravosodja. Za to so bile že oblikovane nekatere pobude.

Inštitut za kriminologijo ima poleg izjemno razvejanega neformalnega mednarodnega raziskovalnega sodelovanja tudi dobro razvito mrežo formalnega sodelovanja, o čemer je v različnih poročilih ARRS že obveščal.

4.2. Kakšni so rezultati tovrstnega sodelovanja?

V okviru neformalnih in formalnih oblik sodelovanja so Inštitut za kriminologijo in njegovi raziskovalci skupaj s tujimi raziskovalci in raziskovalnimi institucijami izvajali skupne raziskave, izmenjevali znanja na znanstvenih srečanjih in na druge načine, diseminirali znanja v obliki organizacije konferenc, znanstvenih srečanj, publikacij ipd. ter sicer poglobljali medsebojno sodelovanje. Rezultati tovrstnega sodelovanja posledično so:

- znanstvena spoznanja, ki izvirajo iz skupnih raziskav;
- obogatena lastna in tuja znanja;
- znanstvena srečanja;

- publikacije;
- ostale oblike kumulacije in širjenja znanja.

Podrobnosti na tem mestu ne navajamo, saj presegajo potrebe tega poročila, po potrebi jih posredujemo naročniku na njegovo zahtevo.

5. Bibliografski rezultati³ :

Za vodjo projekta in ostale raziskovalce v projektni skupini priložite bibliografske izpise za obdobje zadnjih treh let iz COBISS-a) oz. za medicinske vede iz Inštituta za biomedicinsko informatiko. Na bibliografskih izpisih označite tista dela, ki so nastala v okviru pričujočega projekta.

6. Druge reference⁴ vodje projekta in ostalih raziskovalcev, ki izhajajo iz raziskovalnega projekta:

Stanje na raziskavi in prve ugotovitve (kolikor je z vidika znanstvene korektnosti to mogoče) so bili predstavljeni Ministrstvu za pravosodje na sestanku in v drugih stikih z omenjenim ministrstvom, bolj poglobljeno sodelovanje s tem v zvezi pa se predvideva v kratkem ob sestavljanju novele Zakona o kazenskem postopku.

Nekateri podatki so bili predstavljeni tudi na konferenci Evropskega združenja za kriminologijo v Bologni v referatu, ki ga je imel nosilec tega projekta dne 27. 9. 2007.

³ Bibliografijo raziskovalcev si lahko natisnete sami iz spletne strani: <http://www.izum.si/>

⁴ Navedite tudi druge raziskovalne rezultate iz obdobja financiranja vašega projekta, ki niso zajeti v bibliografske izpise, zlasti pa tiste, ki se nanašajo na prenos znanja in tehnologije.

Navedite tudi podatke o vseh javnih in drugih predstavitev projekta in njegovih rezultatov vključno s predstavitvami, ki so bile organizirane izključno za naročnika/naročnike projekta.

SAŠA KMET [28385]

Osebna bibliografija za obdobje 2005-2007

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

1.01 Izvirni znanstveni članek

1. KMET, Saša. Kazenskopравни in kriminološko-psihološki vidiki (ne)učinkovitega izražanja jeze. *Pravnik (Ljublj.)*, 2007, letn. 62, št. 4-5, str. 231-252. [COBISS.SI-ID [1121870](#)]

2. KMET, Saša. Igre "podzemlja" v transakcijski analizi. *Rev. krim. kriminol.*, apr.-jun. 2007, letn. 58, št. 2, str. 133-145. [COBISS.SI-ID [1124174](#)]

1.02 Pregledni znanstveni članek

3. KMET, Saša. Ne/ustreznost ("družbene") jeze v kazenskem pravu in kriminologiji. *Rev. krim. kriminol.*, jan.-mar. 2007, letn. 58, št. 1, str. 46-60. [COBISS.SI-ID [1099854](#)]

1.04 Strokovni članek

4. KMET, Saša. Delo v korist skupnosti in socialni treningi kot obliki odgovora na kriminaliteto. *PP, Prav. praksa (Ljublj.)*, 21. jun. 2007, leto 26, št. 24/25, pril. str. II-VI. [COBISS.SI-ID [1122126](#)]

1.19 Recenzija, prikaz knjige, kritika

5. KMET, Saša. Katja Šugman, ur.: Izhodišča za nov model kazenskega postopka. [Recenzija]. *Rev. krim. kriminol.*, apr.-jun. 2007, letn. 58, št. 2, str. 194-199. [COBISS.SI-ID [1125198](#)]

1.25 Drugi članki ali sestavki

6. KMET, Saša. Problematika dokazovanja v zahtevnih kazenskih zadevah : (Maribor, 18. april 2007). *Rev. krim. kriminol.*, apr.-jun. 2007, letn. 58, št. 2, str. 219-221. [COBISS.SI-ID [1126222](#)]

7. KMET, Saša. Ob rob študijskemu dnevu "Raziskovanje zakonske terapije in zakonska terapija" : Ljubljana, 11. maj 2007. *Rev. krim. kriminol.*, apr.-jun. 2007, letn. 58, št. 2, str. 221-222. [COBISS.SI-ID [1126478](#)]

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

2.11 Diplomsko delo

8. KMET, Saša. *Čustvo jeze v kazenskem pravu : (diplomska naloga)*. Ljubljana: [S. Kmet], 2006. 107 f. [COBISS.SI-ID 8092241]

Zahteva za izpis bibliografije je bila poslana z računalnika: 193.2.99.14(193.2.99.14)

Izpis bibliografskih enot: vse bibliografske enote

Izbrani format bibliografske enote: ISO 690

Vir bibliografskih zapisov: Vzajemna baza podatkov COBISS.SI/COBIB.SI